

Verksamhetsberättelse 2024

Föreningen Piteå museum

piteå museum

tillsammans till historien!

RITEÅ MUSEUM

ÅRSREDOVISNING 2024

Varje gång ett verksamhetsår ska sammanfattas blir det tydligt hur mycket som sker i det interna arbetet.

En konsekvens av den minimerade personalresursen ledde fram till att styrelsen fick ett större ansvar för arbetsledningen. Vi utökade antalet styrelsemöten med två för att klara det och har också regelbundna arbetsplatsträffar för att möta och åtgärda personalens behov och arbetsförhållanden. Styrelsen har på så sätt blivit mera aktivt involverad i museets verksamhet.

Vi har en bra dialog och gott samarbetsklimat mellan styrelsen och personalen.

En ny samverkan med Piteå Båtmuseum har etablerats för att se hur vi kan ta hand om Fiskarstugan på ett bra sätt.

Vi har bjudit in representanter för näringslivet för att sprida kunskap om vår verksamhet och få inspel om det är möjligt att etablera en närmare kontakt.

Vi ser ett ökat intresse för museet och gläds över att medlemstalet ökar.

Under året har vi fört konstruktiva samtal med kommunen för att få till stånd ett nytt avtal och det undertecknades i december. Vid samma tid fattade Kultur och fritidsnämnden ett glädjande beslut om en rejäl höjning av verksamhetsbidraget. Det tackar vi alldeles särskilt för. Det ger oss en kompensation för ökade kostnader över tid och underlättar det framtida arbetet med att hålla en god kvalitet på vår verksamhet.

Jag vill tacka personalen för högt engagemang och som med stor kunnighet utvecklar verksamheten vidare. Ett alldeles särskilt tack vill jag rikta till ledamöterna i styrelsen för ett mycket gott samarbete.

Vi går tillsammans till historien.

Brith Fäldt,
ordförande Piteå museum

RITEÅ MUSEUM

Museet drivs av den ideella Föreningen Piteå museum. Föreningen bildades vid ett möte i rådhuset den 14 november 1936 och hette då Pitebygdens fornminnesförening. Idag finansieras verksamheten främst med medel från Piteå kommun.

Piteå museum ligger i stadens före detta rådhus, vid Rådhusorget mitt i Piteå. Här visas utställningar med anknytning till Piteås kulturhistoria. Museet har samlingar av kulturhistoriska föremål och fotografier med anknytning till kommunens historia. Vi arbetar med ett mångfaldsperspektiv inom jämställdhet, nationella minoriteter, delaktighet och tillgänglighet. Museet bedriver också pedagogisk- och utåtriktad programverksamhet

ORGANISATION OCH STYRELSE

Styrelse

Ordförande	Brith Fäldt
Vice ordf.	Ewa Degerman
Sekreterare	Åke Berggren
Kassör	Leif Björkman
Ledamot	Christina Kolmert
Ersättare	Anders Hedlund
Ersättare	Ann-Katrine Sämfors
Kommunrepr.	Annika Lundgren
Kommunrepr. ersättare	Lars Gyllenhaal
Personal.repr.	Catharina Westling

Styrelsen har inom sig utsett ett arbetsutskott bestående av ordförande, vice ordförande, sekreterare och kassör.

Revisorer

Sofi Hellström och Madeleine Lundström, Ernst & Young.

Valberedning

Agnes Szögi och Mats Johansson. Tredje ledamoten är vakant.

Styrelsemöten

Styrelsen har haft 6 protokollförda sammanträden under verksamhetsåret: 25/1, 29/2, 29/5, 19/9, 17/10, 28/11.

Medlemmar

Medlemsavgiften var under året 200 kr för enskild medlem samt 300 kr för ett familjemedlemskap. Medlemskapet gäller för innevarande år. Föreningen Piteå museum hade 2024 cirka 300 betalande medlemmar. Årsmötet hölls den 20 mars i sessionssalen.

Medlemmarna erhåller i slutet av året museets årsbok samt har fri entré till våra föreläsningar under våren och hösten.

Personal

Catharina Westling, föremålssamlingar, fotoarkiv och utställningar

Emeli Elfving, antikvarie

Morgan Stenberg, pedagog och guide

Ekonomi

Föreningens intäkter kommer företrädesvis från det kommunala verksamhetsbidraget och medlemsavgifter. Hela det ekonomiska utfallet återfinns i den ekonomiska berättelsen.

Besöksstatistik

Antalet besökare på museet var under året 11 827 personer och i våra arrangemang samt aktiviteter har 2 986 deltagit. Statistiken för den utåtriktade verksamheten återfinns i bilaga 2. Antalet följare på museets Facebooksida 1 428 stycken och på Instagram har vi 1 006 följare.

PUBLIK VERKSAMHET

Museet arbetar på ett brett plan med publik verksamhet och kunskapsförmedling. Detta i ett historiskt och samtida, lokalt, regionalt och nationellt perspektiv. Den utåtriktade verksamheten är en viktig del i vår intention att tillgängliggöra historia för alla. Det sker bland annat genom utställningar, publika arrangemang och pedagogiska program. Vår hemsida är också ett viktigt redskap i vårt förmedlingsarbete, bland annat för information om vårt arbete.

Utställningar

Att producera och visa varierande utställningar är ett led i att publikt tillgängliggöra pitebygdens kulturarv. Utställningar är en av de bärande delarna i museets förmedlingsarbete. De fungerar som utgångspunkt för samtal om aktuella frågor och angelägna ämnen. De erbjuder också möjlighet till fördjupning och analyser genom den programverksamhet som tas fram i anslutning till utställningarna.

Under året har två nya utställningar producerats; *Fotbollsfesten Piteå Summer Games* och *Nedräkning till jul – Julkalendrar i radio och TV*.

Utöver dessa barnutställningen *Kan själv – Kulturhistoriska möten* öppnats under året, vandringsutställning producerad av Norrbottens museum.

Pedagogik

Barn och unga är en prioriterad grupp och kontakten med skolan är en viktig del i arbetet. Under året har museet besökts av ett flertal skolklasser för både visningar av museets utställningar, egna besök med tillhandahållna handledningar, guidade stadsturer och på Furunäset.

Under året har även det pedagogiska projektet *Väsen* genomförts i samverkan med Kulturskolan, Kaleido och skolklasser från Svensbyn, Rosvik, Böle, Sjulsmark och Backgårdsskolan, årskurs 2–3. Totalt medverkade 128 elever. Projektet genomfördes med bidrag från Kulturrådet, Skapande skola.

Publika program

Under året har en rad olika publika program anordnats bland annat föreläsningar, skymningsvandringar och konserter. Museets personal har också bjudits in för att medverkat vid med föredrag och presentationer hos andra aktörer i kommunen och länet.

Kulturjakten

Under sommaren genomfördes Kulturjakten för åttonde året och totalt lämnades ett 30-tal svar in. Frågorna kan besvaras både av unga och gamla och lockar deltagare i alla åldrar.

Fiskarstugan

Ingen verksamhet har bedrivits under året.

ARKIV & SAMLINGAR

Piteå museums samlingar består av föremål från olika tider och sociala miljöer. Insamlingen påbörjades när Pitebygdens fornminnesförening startade 1936. Samlingen innehåller idag omkring 18 800 föremål. Fotosamlingen består av historiska fotografier, glasplåtar, negativ, diabilder och digitala bilder. Sammantaget belyser de olika samlingarna många skilda aspekter av pitebygdens kulturhistoria. De spelar en viktig roll när det gäller att bevara och förmedla kunskapen om hur vi levt och verkat i olika tider.

Arkiv

I museets strävan att tillgängliggöra våra arkiv och samlingar för allmänheten sker registrering och digitalisering i mån av tid. På grund av personalbrist tvingas den förlöpande arkiveringen av ärendehandlingar och arkivmaterial att stå tillbaka.

Bildarkiv

Intresset för våra samlingar är stort, särskilt tydligt är efterfrågan av fotografier. Samlingen är inte tillgänglig för besökare, samtliga arkivsök utförs av museets bild- och föremålsantikvarie. Arbetet med att digitalisera sker fortlöpande och bildbyråverksamheten tillväxer, bland annat genom inskanning av inlånat material. Registrering i SOFIE pågår kontinuerligt i den mån det finns tid.

Föremålssamlingar

På grund av utrymmesbrist sker ingen aktiv insamling, vi gör dock ett restriktivt urval av privata donationer och under året har vi tagit emot ett fåtal föremål.

Bedömning

Museets olika arkiv och samlingar är i stort resursbehov, i synnerhet mot bakgrund av att museet är en betydande kultur- och arkivinstitution i kommunen och i länet. Det råder akut utrymmesbrist och det är av yttersta vikt att hitta långsiktig lösning för hur museet skall klara bevarandeuppdraget. Behovet av utökade och ändamålsenliga lokaler och ekonomiska resurser är en viktig utvecklingsfråga de kommande åren.

FORSKNING

För att utveckla museet som kunskapsorganisation är faktainsamling, undersökningar, dokumentationer och forskning grundläggande. Kunskapsuppbyggnaden sker i den dagliga verksamheten, i arbetet med utställningar, vid registrering av foton och föremål, genom den pedagogiska verksamheten och vårt program.

Under året färdigställdes boken Äldre kartor över bottniska städer – bilder av urbaniseringen i norr. I boken presenteras ett åttiotal kartor som upprättades i mitten av 1600-talet vilka ger en inblick i stadsplaneringen och stadsbyggandet kring Bottniska viken under svenska stormaktstiden. Parallellt med detta arbete pågår forskning om Piteås historia, berättad med kartor och bilder. Forskningen bedrivs av Åke Berggren, medlem och styrelseledamot i föreningen Piteå museum samt hedersdoktor vid Umeå universitet.

BOKFÖRLAGET

Inom museets förlag har Piteå museums årsbok utgivits sedan 1981. Utöver dessa har sexton böcker och skrifter tryckts inom förlaget. Tillsammans utgör dessa en omfattande kunskapskälla med olika ingångar till pitebygdens historia. Årsboken har med åren bildat en diger faktabank med intressanta berättelser och forskning om många olika ämnen. Boken distribueras årligen till föreningens medlemmar i slutet av november.

Under året museet producerat två böcker: Äldre kartor över bottniska städer – bilder av urbaniseringen i norr och Piteå museums årsbok 2024.

MARKNADSFÖRING

Marknadsföring sker främst genom lokal och regional annonsering. Därtill viss nationell annonsering. Våra främsta kanaler är hemsidan, Piteå kommuns Evenemangskalender, Piteå-Tidningen, Facebook, Instagram samt föreningen Svenskt Kulturarv. Dessa uppdateras kontinuerligt med information om evenemang, utställningar och pågående verksamhet.

Annonser och affischer har producerats i anslutning till aktiviteter.

BILAGA 1

UTSTÄLLNINGAR 2023

Tre platser, skeden av Piteås historia

Basutställning

Tre platser, tre skeden av Piteås historia berättar om de tre platser som utgjort arenor för stadens historia: Gamla Kyrkbyn, Öjebyn och den nuvarande platsen i Piteå. Utställningen visar bland annat en stor modell av stadsplatsen på Haggholmen, som den såg ut 1898, en film om stadens 400-åriga historia och flygbilder över Haggholmen från 1920 och framåt.

Naturalier – skolans glömda samlingar

11 juni 2019 – tills vidare

Naturaliesamlingarna var under en lång tid skolornas stolthet och ett bra sätt för eleverna att lära sig om djur, växter och mineraler. Delar av samlingarna skickades ut till skolorna från Naturhistoriska Riksmuseet medan andra delar kom till genom privata donationer. Idag är de ofta både glömda och gömda. I utställningen berättar vi även historien om skolan i Piteå: Trivialskolan, Flickskolan och Allmänna Läroverket.

Kvinnoliv

29 juni 2021 – 2 september 2024

I centrum för utställningen finns kvinnor som levt och verkat i Pitebygden under 400 år. Livsöden med berömmelse, motgång och vardagshjältinnors tysta slit. Starka kvinnor med olika villkor och erfarenheter som handlingskraftigt gick framåt i sina liv efter bästa förmåga. Berättelserna är hämtade ur uppslagsverk, lokalhistorisk litteratur, dom- och kyrkböcker, tidningsurklipp och levande berättelser.

Fotbollsfesten Piteå Summer Games

15 juni – 19 oktober 2024

En utställning om den internationella fotbollsturneringen Piteå summer games, om dess historia och utveckling från premiäråret 1990 där 169 lag deltog tills 2024 där 896 lag var anmälda. Närmare 40 nationer har deltagit genom åren och är idag en av Europas största ungdomsturneringar i fotboll.

Kan själv – kulturhistoriska möten

21 september – tills vidare

En vandringsutställning där barn i åldern 0–2 år får möjlighet att möta sitt kulturhistoriska arv utifrån sin egen nivå och erfarenhet och stödjer sig på barnkonventionens grundprinciper. Utställningen har inspirerats av kulturer i Norrbotten och har producerats av Norrbottens museum i samarbete med Norrbottens Hembygdsförbund.

Nedräkning till jul – Julkalendern i radio och TV

5 november 2024 – 13 januari 2025

Utställningen visar museets omfattande samling av julkalendrar från radio och TV och gör ett nedslag i en omtyckt tradition som sträcker sig över 60 år. Utställningen bjuder på en stor dos igenkänning och nostalgi som passar gammal som ung. Den visar också hur normer, trender och händelser avspeglar sig i populärkulturen, och den

BESÖKSSTATISTIK 2024

Pedagogisk verksamhet (0–18 år)	Grupper eller tillfällen	Vuxna	Barn
Visning av museet	28	75	428
Guidning Piteå och Furunäset	16	32	298
Besök i skolor	4	10	49
Skapande skola-projekt: Väsen (Åk 2–3)	8	16	128
Totalt	56	133	903

Programverksamhet	Grupper eller tillfällen	Vuxna	Barn
Tjugondagsdans	1	80	80
Slöjdkurs	1	14	0
Årsmöte	1	15	0
Kulturjakten	1	84	15
Skyltsöndag och Julmarknad	1	702	100
Berättarkvällar och föreläsningar	9	283	1
Skymningsvandring	5	100	4
Totalt	19	1 278	200

Övrig utåtriktad verksamhet	Grupper eller tillfällen	Vuxna	Barn
Externa föreläsningar	4	171	0
Externa guidningar	19	271	30
Totalt	23	442	30

	Grupper eller tillfällen	Vuxna	Barn
Verksamhetsbesökare	98	1 853	1 133
Museibesök (barn och vuxna)		11 827	